

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
БАЯН-ӨНДӨР СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2022 оны 12 сарын 08 өдөр

Дугаар 15

Баян-Өндөр сум

Сумын 2023 оны төсөв батлах тухай

Монгол улсын Төсвийн тухай хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2 дахь заалт, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9 дэхь заалт, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 15/06 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Сумын 2023 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

№	Сумын орлогын нэр төрөл	(мянган төгрөгөөр)
		Орлогын дүн
1.	Сумын төсвийн орлого нийт дүн	288,536.2
1.1	Татварын орлого	276,565.4
1.1.1	Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ноогдох албан татвараас бусад хувь хүний орлогын албан татвар	5,523.1
1.1.2	Галт зэвсгийн албан татвар	1,680.0
1.1.3.	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,000.0
1.1.4.	Хөрөнгийн орлого/ хадгалжийн хүүгийн орлого/	45,000.0
1.1.5	Ан агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	35,382.0
1.1.6.	Хог хаягдалын үйлчилгээний хураамж	5,000.0
1.1.7.	Газрын төлбөр	2,243.5
1.1.8	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,689.9
1.1.9.	Суутган /Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлого/	171,391.8

2. Сумын 2024 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

(мянган төгрөгөөр)

д/д	ТЕЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн
2.1.	Сумын Засаг дарга	7,000.0
2.1.1.	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	7,000.0

3. Сумын нийт зарцуулах зарлагын хэмжээг 2,587,849.9 мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

(Мянган төгрөгөөр)

3.1.	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	179,459.8
	Урсгал зардалын дээд хэмжээ	176,459.8
3.1.1.	Үүнээс: Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	
3.1.2	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардал	3,000.0
3.2.	Засаг дарга	937,199.5
3.2.1.	Засаг даргын Тамгын газар	770,021.2
3.2.1.1	Урсгал зардал	651,597.8
3.2.1.2	Засаг дарга нөөц сан	20,000.0
3.2.1.3	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	28,905.5
3.2.1.4	Улсын баяр наадам	15,000.0
3.2.1.5	ХОНТСАТэтгэмж	38,622.0
3.2.1.6	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж	15,895.9
3.2.1.7	Багийн засаг дарга	156,322.9
3.2.1.8	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж	10,855.4
3.2	УТ-ийн байгууллагуудын тогтмол зардал: Үүнээс	396,056.2
3.2.1.1	Сургуулийн тогтмол зардал	284,118.5
3.2.1.2	Цэцэрлэгийн тогтмол зардал	36,225.3
3.2.1.3	ЭМАШБайгууллагын тогтмол зардал	39,466.8
3.2.1.4	Соёлын төвийн тогтмол,урсгал зардал	36,245.6
3.3	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	1,075,134.4
3.3.1	Сум хөгжүүлэх сан	200,000.0
3.3.1.2	Эрсдэлээс хамгаалах сан	180,000.0
3.3.1.3	ОНХ сан	695,134.4

4. Сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг 20,398.9 мянган төгрөгөөр баталсугай.

5. Сумын татварын болон татварын бус орлого 380,827.2 мянган төгрөгөөр

6. Сумын төсөвт аймгийн төсвөөс олгох дэмжлэгийг 1,130,702.4 мянган төгрөгөөр

7. Сумын орон нутгийн төсвийн урьд оны үлдэгдэл 11,800.1 мянган төгрөгөөр

8. Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний зардлыг 416,725.6 мянган төгрөг, Урьд оны малын албан татвар үлдэгдэл 56,000.0 мянган төгрөг, Малын тоо толгойн албан татвараас санхүүжигдэх 278,408.8 мянган төгрөгөөр

9. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн эргэн төлөлтөөс, оны эхний үлдэгдэлээс санхүүжих 21,174.9 мянган төгрөг, хоршоо хөгжүүлэх сангийн санхүүжилтийг 200,000.0 төгрөгөөр

10. Эрсдэлээс хамгаалах сангийн урьд оны үлдэгдэл 41,410.3 мянган төгрөг. Эрсдэлээс хамгаалах сан болон байгаль хамгаалах, малжуулах сангийн эх үүсвэр 180,000.0 мянган төгрөгөөр баталсугай.

Сумын Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 1 хавсралтаар баталсугай.

11. Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2024 оны хуваарилалт"-ыг 2 дугаар хавсралтаар:

12. Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал" –ыг 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

13. Орон нутгийн төсвийн нэгтгэл-ийг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

14. Төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай хэрэгжүүлж, орлогыг бүрэн төвлөрүүлэн, орон нутгийн төсвийн сар улиралын хуваарьт өөрчлөлт оруулан хэрэгжүүлэхийг сумын Засаг дарга (С. Чулууншагай)-д даалгасугай.

ДАРГА

С.БАЯНЖАРГАЛ

Сумын ИТХурлын хуралдааны 2023 оны
1х дугаар сарын 08-ны өдрийн 7 дүгээр
тогтоолын...-р хавсралт

2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ
ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

2023 оны 12 дугаар сарын 08-ны өдөр

Дугаар 01

Өвөрхангай аймгийн Баян-өндөр сум

№	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын 2024 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр	Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	Үр дүнгийн чанарын болон тоо хэмжээний шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	2024 оны зорилтот түвшин	Хөтөлбөрийн зарцуулах төсөв /сая төгрөг/
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1.	70105-Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын үндсэн үйл ажиллагаа тасралтгүй явагдсан байна.	Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2024 оны төсөв-176,459.8 мянган төгрөг	Мянган төгрөг	2023 он	97,440.7	176,459.8	176,459.8
2.	70709-Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 19-р зүйлийн 19.3т заасны дагуу гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тухайн нутаг дэвсгэрт зохион байгуулахтай холбогдон гарах зардлыг санхүүжүүлснээр сумын хэмжээний гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах, иргэдийн амар тайван байдлыг хангахад зориулагдсан.	Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2024 оны гэмт хэргээс сэргийлэх зарлын төсөв-3,000.0 мянган төгрөг	Мянган төгрөг	2023 он	3,500.0	3,000.0	3,000.0

8.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Ажиллагсадын хангах нийгмийн баталгааг	Ажил олгох тэтгэмжийн батлагдсан төсөв 38,622.0	Мянган төгрөг	2023 он	-	38,622.0	38,622.0
9.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Хог хаягдлыг зайлуулах, хортон мэрэгчдийг устгаж, орчны ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангана.	Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг арилгахад төсөв 5,500.0	Мянган төгрөг	2023 он	7,000.0	5,500.0	5,500.0
10.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль, Засгийн газрын 2022 оны 02 дугаар тогтоолоор батлагдсан байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, арга хэмжээнд зарцуулагдах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журмын хэрэгжилтийг хангана.	Байгаль хамгаалах сангийн төсөв 28,905.5	Мянган төгрөг	2023 он	80,328.5	28,905.5	28,905.5
11.	71603- Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	Төсвийн байгууллагуудад байр ашиглалттай холбоотой зардалуудыг бүрэн санхүүжүүлж, халаалтын хэмнэлтийн горим тогтоох, дулааны алдагдалыг багасгаж ажиллана.	Эрүүл мэндийн төвийн тогтмол зардлын төсөв 39,466.8	Мянган төгрөг	2023 он	33,743.8	39,466.8	39,466.8
12.	71701-Соёл урлаг	Төсвийн байгууллагуудад байр ашиглалттай холбоотой зардалуудыг бүрэн санхүүжүүлж, халаалтын хэмнэлтийн горим тогтоох, дулааны алдагдалыг багасгаж ажиллана	Соёлын төвийн тогтмол зардлын төсөв 36,245.6	Мянган төгрөг	2023 он	29,343.1	36,245.6	36,245.6

3.	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	Сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд үнэтэй хувь нэмэр оруулж амжилт гаргасан, сумын нэр төрийг улс, аймагт гаргасан иргэн, аж ахуй нэгжийг урамшуулна. Ажиллагаагаар нийгмийн баталгааг хангах	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшууллын төсөв 15,895.9	Мянган төгрөг	2023 он	10,991.5	15,895.9	15,895.9
4.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Сумын эдийн засаг нийгмийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлж, төрийн захиргааны байгууллагын үйлчилгээг чанартай ард иргэдэд хүргэж үйлчилнэ.	Сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны төсөв-651,597.8 мянган төгрөг	Мянган төгрөг	2023 он	452,962.9	651,597.8	651,597.8
5.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Төр засгийн бодлого хууль тогтоомж, Засаг даргын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, хүн амын эрүүл мэнд, боловсрол амжиргааны түвшин, шилжилт хөдөлгөөний талаарх үнэн зөв мэдээлэл цуглуулан дэмжлэг үйлчилгээ үзүүлэх	Багийн Засаг даргын 2024 оны төсөв 167,178.3	Мянган төгрөг	2023 он	90,060.4	167,178.3	167,178.3
6.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой цаг үеийн шинжтэй зарим арга хэмжээ, батлан хамгаалах, гамшигаас хамгаалах, зорилгод бүлгийн өрхөд чиглэсэн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх, цаг уурын болзошгүй эрсдэлүүд болон урьдчилан тооцох боломжгүй цаг үеийн шинжтэй зардлуудыг санхүүжүүлнэ.	Сумын Засаг даргын Тамгын газрын нөөцийн 2024 оны төсөв-20,000.0 мянган төгрөг	Мянган төгрөг	2023 он	50,500.0	20,000.0	20,000.0
7.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Улсын их баяр наадмын тухай хуулийн дагуу сумын баяр наадмыг зохион байгуулсан байна.	Баяр наадмын зардлын төсөв 15,000.0 сая төгрөг	Мянган төгрөг	2023 он	5,000.0	15,000.0	15,000.0

13.	71801- Сургуулийн өмнөх боловсрол	Төсвийн байгууллагуудад байр ашиглалттай холбоотой зардалуудыг бүрэн санхүүжүүлж, халаалтын хэмнэлтийн горим тогтоох, дулааны алдагдалыг багасгаж ажиллана	Цэцэрлэгийн тогтмол зардлын төсөв 36,225.3	Мянган төгрөг	2023 он	35,250.9	36,225.3	36,225.3
14.	71802- ерөнхий боловсрол	Төсвийн байгууллагуудад байр ашиглалттай холбоотой зардалуудыг бүрэн санхүүжүүлж, халаалтын хэмнэлтийн горим тогтоох, дулааны алдагдалыг багасгаж ажиллана	Ерөнхий боловсролын сургуулийн тогтмол зардлын төсөв 284,118.5	Мянган төгрөг	2023 он	225,269.1	284,118.5	284,118.5
15.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Хоршоог хөгжүүлэх сангийн хөрөнгө нь суманд хоршоонд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор төсөл сонгон шалгаруулах, хөнгөлөлттэй зээл олгох, сургалт зохион байгуулах, хяналт тавих, авлага барагдуулах, урамшуулал олгоход зориулагдана.	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн төсөв 200,000.0	Мянган төгрөг	2023 он	240,000.0	200,000.0	200,000.0
16.	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Эрсдлээс хамгаалах,урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа болон байгалийн гамшиг осол,, аюулт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх, учирсан хохирлыг барагдуулах арга хэмжээ авна.	Эрсдэлээс хамгаалах сангийн төсөв 180,000.0	Мянган төгрөг	2023 он	180,000.0	180,000.0	180,000.0
17.	70503-Орон нутгийн зорилтот хөрөнгө оруулалт	Орон нутгийн хөгжлийн сан нь орон нутгийн хөгжлийг дэмжих, бүс нутгийн хөгжлийн тэнцвэртэй байдлыг хангах, иргэд тогтвор суурьшилтай амьдрах орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэгддэг	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсөв 695,134.4	Мянган төгрөг	2023 он	531,034.4	695,134.4	695,134.4

Сумын ИТХурлын хуралдааны 2023 оны
12 дугаар сарын 08 ны өдрийн 17 дүгээр
тогтоолын 1 хавсралт

**Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2024 оны
төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

(мянган төгрөг)

д/д	Төсөл арга хэмжээний нэр	Хамрах салбар	Эхлэх, дуусах хугацаа	Нийт төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжүүлэх дүн
1	2		3	4	5
1. Шилжих хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээ					
1	1-н багийн нутагт/Бөмбий, Дунд хошууны өвөр/ бэлчээрийн усан хангамж нэмэгдүүлэх 2ширхэг цооног гаргах	Хөдөө аж ахуй	2023	30,000.0	30,000.0
2	2-н багийн нутагт /Баруун аригч, Зүүн аригч/ бэлчээрийн усан хангамж нэмэгдүүлэх 2ширхэг цооног гаргах	Хөдөө аж ахуй	2023	30,000.0	30,000.0
3	3-н багийн нутагт /Домбот, Цайдам/ бэлчээрийн усан хангамж нэмэгдүүлэх 2 ширхэг цооног гаргах	Хөдөө аж ахуй	2023	30,000.0	30,000.0
4	4-н багийн нутагт /Шархад, Адаг гашуун / бэлчээрийн усан хангамж нэмэгдүүлэх 2ширхэг цооног гаргах	Хөдөө аж ахуй	2023	30,000.0	30,000.0
5	5-н багийн нутагт/Талын худаг, Улаанчулуу/ бэлчээрийн усан хангамж нэмэгдүүлэх 2ширхэг цооног гаргах	Хөдөө аж ахуй	2023	30,000.0	30,000.0
2. Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээ					
1	Хаягжуулалт тэмдэг, тэмдэглэгээ	Орчин тохижилт	2024	6,000.0	6,000.0
2	Сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө	Зураг төсөв	2024	64,000.0	64,000.0

3	Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн, цамхагт гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх	Орчин тохижилт	2024	24,000.0	24,000.0
4	Сумын хэмжээнд соёлын үйл ажиллагаанд ашиглах зөөврийн тайз, хөгжим тоног төхөөрөмж худалдан авах	Соёл	2024	35,000.0	35,000.0
5	Наадмын талбайг шинэчлэх засварлах	Орчин тохижилт	2024	75,000.0	75,000.0
6	Халуун усны гүн өрмийн худгын цооног гаргах	Эрүүл ахуйн	2024	19,995.0	19,995.0
7.	Хүүхдийн цэцэрлэг,ЭМТ ухаалаг дэлгэцтэй болгох	Боловсрол, ЭМТ	2024	10,000.0	10,000.0
8.	Сумын төвийн гудамж талбайн засвар	Орчин тохижилт	2024	15,000.0	15,000.0
9.	Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай тохижилт	Орчин тохижилт	2024	10,000	10,000.0
10.	Дотуур байрны хатуу, зөөлөн эдлэл авах	Боловсрол	2024	19,700.0	19,700.0
11.	Сумын төвийн төв талбай тохижилт	Орчин тохижилт	2024	80,000.0	80,000.0
12.	Халуун ус болон, фитнесийн төвийн тохижилт тоног төхөөрөмж худалдан авах	Иргэдийн эрүүл мэнд	2024	19,000.0	19,000.0
13.	Халуун усны бохир цооног	Эрүүл ахуйн	2024	995.0	995.0
14.	Баян-Өндөр сумын соёл, соёлын төв түүхэн дурсгалыг мөнхжүүлэх тэдгээрийг сурталчлах баримтад кино хийх	Соёл	2024	15,000.0	15,000.0
15.	Малчид, иргэдэд үйлчлэх төвийн тохижилт засвар үйлчилгээ	Боловсрол	2024	8,035.6	8,035.6

16.	Сумын төвийн эвдэрсэн зам засвар	Орчин тохижилт	2024	15,000.0	15,000.0
3.Мал аж ахуйн албан татвараар санхүүжих төсөл арга хэмжээ					
17.	Хөвийн худаг засварлах	Хөдөө аж ахуйн	2024	2,000.0	2,000.0
16	Мал эмнэлгийн үйлчилгээ/гоц, халдварт өвчинөөс урьдчилан сэргийлэх ажил үйлчилгээ	Мал эмнэлэг	2024	12,413.8	12,413.8
17.	Бактержуулсан будааны үнэ	Байгаль орчин	2024	20,000.0	20,000.0
18.	Цаг уурын бэлчээрийн ургамал ажиглалтын хашааг шинэчлэх бэлчээрийн менежментийг сайжруулах	Цаг уур	2024	12,000.0	12,000.0
19.	Зохиомол хээлтүүлгийн багаж тоног төхөөрөмж	Хөдөө аж ахуй	2024	12,000.0	12,000.0
20.	Дук машин	Хөдөө аж ахуй	2024	50,000.0	50,000.0
21.	Харзтай худаг гаргасан зардал	Байгаль орчин	2024	19,995.0	19,995.0
Нийт зардлын дүн					695,134.4
1	2023 оны үлдэгдэл			0	0
2	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт		2024	416,725.6	416,725.6
3	Малын тоо толгойн албан татвар		2024	278,408.8	278,408.8
Нийт санхүүжилтийн дүн				695,134.4	695,134.4

Сумын ИТХурлын хуралдааны 2023 оны...¹²
дугаар сарын...²⁸ны өдрийн...¹⁷ дүгээр
тогтоолын...³ хавсралт

Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал

(мянган төгрөг)

	Төсөл арга хэмжээний нэр	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	2024 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
1.	Байгаль хамгаалах ажлын байрны зардал (мод тарих, мод услах, хогийн цэгт хяналт тавих, хог арилгах гэх мэт... Ажил гүйцэтгэх иргэдийн урамшуулал)	2024	2024	21,780.0	21,780.0
2.	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	2024	2024	325.5	325.5
3.	Тохижилтын уралдаан (Мод тарьж орчиноо тохижуулах)	2024	2024	6,800.0	6,800.0
Бүгд					28,905.5